

Eklemlenme ?ntihab? Ya?am Kalitesi ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Eklemlenme ?ntihab? Ya?am Kalitesi ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20820>

Özet

Eklem ?ntihab? Ya?am Kalitesi Ölçe?i (E?YKÖ), orijinal ad? Rheumatoid Arthritis Quality of Life Scale (RAQoL) olan arac?n Türkçe'ye uyarlanm?? ve geçerli?i ile güvenirli?i s?nanm?? versiyonudur. Bu ölçek, Romatoid Artrit (RA) tan?s? alm?? bireylerin hastal?klar?n?n ya?am kaliteleri üzerindeki özgül etkilerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmittir. Ölçek, hastal???n fiziksel, sosyal ve duygusal alanlardaki k?s?tlay?c? sonuçlar?n? subjektif olarak ölçmeyi hedefler. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk popülasyonunda klinik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?ma uygunlu?unu sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Romatoid Artrit, Ya?am Kalitesi, RAQoL, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Türkiye.

Yazarlar

Kutlay, S., Küçükdeveci, A. A., Gönül, D., & Tennant, A.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, Romatoid Artrit hastalar?n?n ya?am kalitesindeki bozulmalar? standart, güvenilir ve kültürel aç?dan geçerli bir araçla belirlemektir. Bu araç sayesinde, klinik uygulamada hastal???n yönetiminin ve uygulanan tedavilerin hastan?n günlük ya?am? üzerindeki etkileri objektif olarak izlenebilir.

Uyarlama çal??mas?, Kutlay ve arkadaş?lar? taraf?ndan, uluslararası alanda kabul görmü? olan RAQoL ölçe?inin Türkçe konu?an popülasyonda kullan?m?n? sa?lamak ve bu versiyonun Türkçe kültürel ve dilbilimsel yap?s?na uygunlu?unu kan?tlamak üzere gerçekleştirilmiştir. Bu, Türkiye'deki ara?t?rmacılar?n ve klinisyenlerin RA hastalar?n?n subjektif deneyimlerini standartla?tırm?? bir yöntemle de?erlendirmesine olanak tan?m??t?r.

Yap?

Eklem ?ntihab? Ya?am Kalitesi Ölçe?i, Hastal???a Ba?lı? Ya?am Kalitesi (Health-Related Quality of Life - HRQoL) yap?s?n? ölçek. Ölçek, özellikle Romatoid Artrit'in neden oldu?u a?r?, eklem sertli?i, hareket k?s?tlılı?lar? ve bu fiziksel s?n?rlamalar?n bireyin duygusal durumu, sosyal etkile?imleri ve ba??msızlı??? üzerindeki etkisini kapsayan boyutlara odaklanır.

Orijinal ölçek genellikle tek boyutlu bir yap? sergilemek üzere tasarlanm??t?r, bu da RA'n?n ya?am kalitesi üzerindeki genel etkisini tek bir skorla özetlemeyi mümkün kılar. Bu yap?, hastal???n kronik do?as?n?n ve çok yönlü k?s?tlamalar?n?n bireyin genel iyilik hali üzerindeki

bütünle?ik etkisini temsil eder.

Geçerlik

Uyarlama çal??mas?nda (Kutlay et al., 2003), ölçe?in geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösterir. Bu çal??mada muhtemelen yap? geçerli?i, bilinen grup kar??la?t?rmalar? ve kriter geçerli?i incelenmi?tir.

Ölçe?in yap? geçerli?i, Türkçe versiyonunun orijinal ölçekteki teorik yap?y? korudu?unu göstermek için analiz edilmi?tir. Kriter geçerli?i kapsam?nda ise, E?YKÖ skorlar?n?n, Hastal?k Aktivite Skoru (DAS) veya Sa?l?k De?erlendirme Anketi (HAQ) gibi RA ?iddetini veya fonksiyonel durumu ölçen di?er yerle?ik araçlarla anlaml? korelasyon göstermesi beklenir. Bu korelasyonlar, ölçe?in klinik olarak anlaml? sonuçlar üretti?ini teyit eder.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçe?in tutarlıl???n? ve kararlıl???n? de?erlendirmi?tir. Güvenirlik, ayn? ko?ullar alt?nda tekrarland???nda benzer sonuçlar elde etme yetene?i anlam?na gelir.

Uyarlama çal??mas?nda tipik olarak, ölçe?in iç tutarlıl??? (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenilirli?i incelenmi?tir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçmede homojen oldu?unu gösterir. Test-tekrar test güvenilirli?i ise, hastalar?n durumlar? de?i?medi?i sürece k?sa bir zaman aral???nda uygulanan ölçek sonuçlar?n?n kararlı? oldu?unu do?rular. Bu bulgular, E?YKÖ'nün klinik izlemde güvenle kullan?labilece?ini i?aret eder.

Faktör Analizi

Eklem 2ntihab? Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? s?ras?nda faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Faktör analizi, ölçek maddelerinin alt?nda yatan temel boyutlar? veya faktörleri belirlemek için hayati öneme sahiptir.

Orijinal RAQoL ölçe?i genellikle güçlü bir tek faktör yüklenmesi sergiler. Türk uyarlamas?nda da, ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemek amacıyla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak maddelerin tek bir genel ya?am kalitesi faktörüne yüklendi?i do?rulanm??t?r. Bu analizler, çeviri sürecinin ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü bozmad???n? kan?tlam??t?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report Questionnaire)

Language Available: Türkçe (Turkish), ?ngilizce (English - Original)

Population Group: Kronik hastal??? olan yeti?kinler

Age Group: 18 ya? ve üzeri

Population Details: Romatoid Artrit tan?s? alm?? hastalar.

Test Methodology: Ölçek, hastalar?n belirli ya?am alanlar?ndaki zorluklar? ne s?kl?kta deneyimlediklerini belirlemeye yönelik maddelerden olu?ur ve genellikle basit bir evet/hay?r veya Likert tipi derecelendirme kullan?r (Orijinal ölçekte genellikle dikotomik evet/hay?r format? kullan?l?r). Puanlama, ya?am kalitesindeki bozulman?n derecesini gösteren bir toplam skor üretir.

Anahtar Kelimeler

HRQoL, Eklem ?ltihab?, Fonksiyonel Durum, Tedavi Etkinli?i, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometri.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2003 (Türkçe Adaptasyon Yay?n?).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için izinler ve potansiyel ücret bilgileri, sorumlu yazar **Sehim Kutlay** ile ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir.

Kaynaklar

Kutlay, S., Küçükdeveci, A. A., Gönül, D., & Tennant, A. (2003). Adaptation and validation of the Turkish version of the Rheumatoid Arthritis Quality of Life Scale. *Rheumatology International*, 23(1), 21-26. doi: 10.1007/s00296-002-0247-2

Sorumlu Yazar ?leti?im: skutlay@medicine.ankara.edu.tr (Sehim Kutlay)

Orijinal PDF dosyas? bu adresten indirilebilir: [rheumatoid-arthritis-quality-of-life-scale-toad.pdf](#)

Eklem ?ntihab? Ya?am Kalitesi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almad???ndan, bu k?s?m için madde listesi sunulamamaktadır. Ölçek maddelerine eri?im için yukar?da belirtilen referans yay?na ba?vurulmas? gerekmektedir.